Brussel, 8 september 2026

Ter attentie van:

De heer Jo Brouns
Minister van Omgeving en Landbouw
Seven - 7de verdieping
Koning Albert II laan 7,
1210 Sint-Joost-ten-Node

Betreft: Advies van de Vereniging van de Vlaamse Provincies inzake het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de erkennings- en subsidievoorwaarden voor de regionale landschappen

Geachte Minister Brouns,

Na een lange periode van onzekerheid voor zowel de provinciebesturen als de regionale landschappen is de Vereniging van de Vlaamse Provincies tevreden dat er een ontwerp van besluit werd goedgekeurd. We maken graag gebruik van deze adviesvraag om samen met de regionale landschappen nog enkele cruciale aandachtspunten mee te geven met het oog op een geslaagd uitvoeringsbesluit. In het eerste luik van dit schrijven gaan we dieper in op de taakstelling, de financiering en ten slotte de erkenning en procedures. Onderaan in de bijlage vragen we om nog enkele verduidelijkingen, onder andere over bepaalde termijnen.

- **Taakstelling**

De provinciebesturen en de regionale landschappen zijn groot voorstander van het werken vanuit een **streekvisie** die wordt vormgegeven vanuit de reeds bestaande streekvisie en die uiteraard geen afbreuk doet aan de bestaande beleidsplannen. Het mogen alleszins geen logge en te uitgebreide documenten worden die een rem zetten op de uitvoering van het beleid, maar ze moeten wel onderbouwde en inspirerende leidraden voor projecten en acties van de regionale landschappen én van hun lokale partners vormen.

Het uitvoeringsbesluit handelt over de realisatie van **Vlaamse doelstellingen** met Vlaamse financiering. Dat blijkt echter niet uit artikel 4. We zien daarom graag het woordje “Vlaams” toegevoegd aan de doelstellingen. We stellen bovendien vast dat bij de aanvang van het proces om te komen tot dit uitvoeringsbesluit het belang van een geïntegreerde werking werd vooropgesteld door de betrokken Vlaamse administraties. De betrokkenheid van de verschillende Vlaamse entiteiten zien we echter nergens in de tekst terugkomen. We vragen de Minister dan ook om hier de nodige initiatieven te nemen.

Tenslotte erkennen we **landschapszorg** als een belangrijk en veelomvattend thema. Als provincies zijn we er absoluut voorstander van om dit thema dan ook in te vullen naar de eigenheid van elke streek binnen de provincie.

- **<u>Financiering</u>**

Het Vlaams regeerakkoord[1] schrijft een versterking van de regionale landschappen voor. Tevens bevestigde u recent nog in de Commissie Leefmilieu van het Vlaams Parlement de belangrijke rol van de regionale landschappen en hun verdiensten rond landschapsherstel en sponswerking. Deze positieve erkenning zien we echter niet gehonoreerd in de middelen die via dit ontwerpbesluit worden toebedeeld. De financiering blijft beperkt tot **maximaal 100 000 euro** per Regionaal Landschap. Dit valt lager uit dan de vorige SO en Blue Deal-overeenkomst samen. Bovendien blijft volgens artikel 16 het totale subsidiebedrag beperkt tot **slechts 80%** van de verantwoorde kosten. In het verleden was dit **steeds 100%** voor de uitvoering van Vlaamse taken. Dit artikel maakt het bijzonder ingewikkeld aangezien hier wordt toegewerkt naar een structurele financiering en niet naar een projectfinanciering. Het is ons niet duidelijk wie voor de overige 20% zou moeten instaan. Indien niet meer budget kan vrijgemaakt worden voor de regionale landschappen dan zal, in overleg met de Vlaamse instanties, bekeken moeten worden welke taken wel/niet kunnen uitgevoerd worden.

Het is in de ontwerptekst niet duidelijk of de provincies geacht worden om de middelen altijd **door te storten** aan de regionale landschappen. In enkele provincies worden de medewerkers van de regionale landschappen immers rechtstreeks door de provincie betaald. Bijgevolg kunnen deze middelen voor personeelsinzet niet worden doorgestort naar het regionale landschap. Daarom zouden we willen voorstellen om in de definitieve tekst voor de provincies de nodige **vrijheid** te voorzien om de middelen voor een gedeelte te behouden.

Daarnaast wijst de noodzakelijke opmaak van een streekvisie op een **geïntegreerde aanpak**. Het zou dan ook logisch zijn dat er ook **financiële inspanningen** worden geleverd vanuit andere departementen.

De VVP vraagt ook duidelijkheid omtrent de financiering van de **Vlaamse Parken** en de regionale landschappen. Een aantal Vlaamse parken zijn immers ingebed in het regionaal landschap. In het ontwerp van besluit wordt een cumulverbod opgelegd. Dit zouden we graag geschrapt zien.

Ten slotte vragen we ook om artikel 18 aan te passen. Er kunnen uit **de BBC** geen activiteiten voor de regionale landschappen worden afgeleid. Via het meerjarenplan zullen enkel betalingen kunnen worden bewezen, met een zeer algemene omschrijving. De inhoudelijke rapportage zal via een ander kanaal dan het meerjarenplan moeten verlopen.

[1] "Vlaanderen stroomlijnt en versterkt de samenwerking met de Regionale Landschappen om het duurzaam en ecologisch functioneren en de kwaliteit van onze open ruimte en waardevolle landschappen blijvend te verbeteren" (Vlaams regeerakkoord 2024-2029, p. 5)

- **Erkenning en procedures**

De provincies vragen om, naar analogie met het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Bosgroepen, de **rapportage- en werkingscyclus** te stroomlijnen naar de 6-jarige provinciale cyclus. Een overeenkomst valt idealiter samen met de provinciale en gemeentelijke meerjarenplanning, die niet overeenkomt met een zittingsperiode van een provincie- en gemeenteraad. Zo zetelt de provincieraad bijvoorbeeld van 2025 tot 2030, terwijl de meerjarenplanning van 2026 tot 2031 loopt.

Bovendien is het belangrijk om te kijken naar de haalbaarheid van de rapportageverplichtingen. Bij aanvang moet er ook worden gezorgd voor de nodige overgangsregelingen. Daarbij willen we de **erkenningsprocedure** van de regionale landschappen onder de aandacht brengen. We vragen aan de Vlaamse Regering om op basis van artikel 22 van het Decreet houdende de Vlaamse Parken en algemene landschapszorg de 18 bestaande regionale landschappen automatisch te erkennen zonder zware bijkomende administratieve procedures.

Daarnaast staan de provincies **achter de werking van het Vlaams Overleg van de Regionale Landschappen**. We vragen de Vlaamse overheid dan ook om de werking van dit overleg/orgaan te erkennen in het ontwerp van besluit, naar analogie met de ontwerptekst van besluit betreffende de Bosgroepen.

Ten slotte vragen we ook om in dit uitvoeringsbesluit duidelijk te stellen dat de regionale landschappen zich niet moeten afstemmen op de **regiovorming**. Wij stellen dan ook voor om in de omschrijving van de afbakening van de regionale landschappen de passage over te nemen uit artikel 4 van het Decreet op de Regiovorming, waarin de uitzonderingen op het toepassingsgebied worden bepaald.

Wij danken u bij voorbaat voor uw aandacht en inzet in dit dossier en blijven uiteraard graag ter beschikking voor verdere toelichting.

Met de meeste hoogachting,

Namens de Vereniging van Vlaamse Provincies

Anton De Ryckere
Algemeen directeur
Vereniging Vlaamse Provincies

Laura Olaerts
Gedeputeerde provincie Limburg
Voorzitter VVP-beleidscommissie Milieu

Bijlage

- *Artikel 5*

  §2. Een private vereniging zonder winstsoogmerk kan erkend worden als regionaal landschap als ze voldoet aan elk van de volgende erkenningsvoorwaarden:

  - **Winstsoogmerk – Er staat een s te veel.**
  - **Het lijkt ons aangewezen om bij punt 1 van deze paragraaf te verduidelijken dat er binnen een bepaald gebied maar 1 Regionaal Landschap actief kan zijn en dat een gemeente slechts aangesloten kan zijn bij 1 Regionaal Landschap.**

  §3. Om erkend te blijven als regionaal landschap voldoet de private vereniging zonder winstoogmerk aan de erkenningsvoorwaarden, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 1°, 2°, 3° en 5°. Als een wijziging van de erkenning noodzakelijk is, volgt het regionaal landschap de procedure, vermeld in artikel 9, om erkend te blijven als regionaal landschap – **Maak duidelijk wanneer een wijziging van erkenning noodzakelijk is: gemeenten die uit het Regionaal Landschap stapt? Een wijziging van de streekvisie? Idem voor artikel 8.**
  §4. Elk lid kan overeenkomstig de statuten van het regionaal landschap beslissen om uit het bestuursorgaan, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 5°, te stappen. De wijziging van de samenstelling van het bestuursorgaan wordt verwerkt in de actualisatie van de streekvisie, vermeld in artikel 13, eerste lid, 1°. – ***Wij zouden hier eerder de koppeling leggen met de Algemene Vergadering van elke Regionaal Landschap. Dit lijkt ons logischer. Een andere mogelijkheid is het schrappen van deze paragraaf: de regionale landschappen zijn aan de vzw-wetgeving gebonden en dit punt is daarin geregeld. Leden van Algemene Vergadering en Bestuursorganen worden immers in de statuten vermeld, die verschillen van de streekvisie.***

- *Art. 6. Een private vereniging zonder winstoogmerk dient bij de provincie een aanvraag tot erkenning als regionaal landschap in. In de aanvraag toont de private vereniging zonder winstoogmerk op straffe van onontvankelijkheid aan dat ze voldoet aan de erkenningsvoorwaarden, vermeld in artikel 5, §2.* – **Belangrijk om dit artikel voldoende sluitend te maken zodoende er geen wildgroei van aanvragen kan ontstaan.**
- *Art. 12. De Vlaamse Regering evalueert, overeenkomstig artikel 25, §2, van het decreet van 9 juni 2023, op initiatief van de provincie of de minister de overeenstemming van een regionaal landschap met de erkenningsvoorwaarden, vermeld in artikel 5, §3.* **We missen hier nog een passage rond het mogelijke "verweer" van de provincies en de regionale landschappen.**

- *Art. 13. De betrokken provincies en het regionaal landschap sluiten voor elke zittingsperiode van de provincieraad als vermeld in artikel 6, §1, eerste lid, van het Provinciedecreet van 9 december 2005, een samenwerkingsovereenkomst.*

    - **Het is niet logisch dat voor elke zittingsperiode van de provincieraad een overeenkomst wordt gesloten. Wordt er in deze tekst iets anders bedoeld met zittingsperiode?**
    - **Bovendien is het in dit artikel ook niet duidelijk wat eerst moet opgemaakt worden: een samenwerkingsovereenkomst of een streekvisie.**
    - **Dit artikel handelt over de basisovereenkomst tussen provincie en het Regionaal Landschap. Hier wordt opgelegd dat de subsidie ook via deze overeenkomst geregeld dienen te worden. Tot op heden werden de ANB-middelen via een aparte aanvullende overeenkomst eenvoudig geregeld. We zien dit liefst behouden.**

Art. 15. De begunstigde kan de subsidie, vermeld in artikel 14, eerste lid, verkrijgen als de begunstigde, vermeld in artikel 14, eerste lid, per regionaal landschap een activiteitenplan indient bij de bevoegde minister(s). Het activiteitenplan geeft een gebiedsspecifieke invulling aan de geïntegreerde opdrachten. De Vlaamse Regering bepaalt de geïntegreerde opdrachten. ..... **– Wat zijn de geïntegreerde opdrachten verwijs of specifieer?**

Als de erkenning van een regionaal landschap tijdens de looptijd van het activiteitenplan wordt ingetrokken overeenkomstig artikel 12, heeft de begunstigde, vermeld in artikel 14, eerste lid, geen recht op een subsidie voor de periode na de datum van de beslissing tot intrekking van de erkenning en betaalt hij de al ontvangen subsidie voor die periode terug. - ***Indien een erkenning wordt ingetrokken in de loop van het jaar. Hoe en op welke basis wordt de subsidie teruggevorderd?***